

Metodicko-organizačné pokyny súťaže

Názov súťaže: Šaliansky Matko Jozefa Cígera Hronského

Ročník súťaže: 31. ročník

Školský rok: 2025/2026

Číslo schváleného organizačného poriadku súťaže: 2025/5203:7-E9171

Organizačný poriadok súťaže je vypracovaný v súlade so smernicou č. 19/2024 o súťažiach a predmetových olympiádach (ďalej len „smernica“), ktorá nadobudla účinnosť 1. septembra 2024.

Vyhlasovateľ, organizátor celoštátneho kola a hlavný odborný garant súťaže:

Matica slovenská

Pavla Mudroňa 1

036 01 Martin

Charakteristika súťaže:

- Šaliansky Matko Jozefa Cígera Hronského je jedinou etablovanou dlhoročnou súťažou špecificky zameranou na prednes slovenskej povesti.
- Celoštátna postupová súťaž, ktorá sa koná každoročne.
- Súťaž je určená pre žiakov 2. - 7. ročníka základných škôl a žiakov prímý - sekundy osemročných gymnázií.
- Poslaním súťaže je podpora práce s mládežou v oblasti rozvoja umeleckého prednesu a vytvárania tvorivého súťažného prostredia s možnosťou ďalšieho umeleckého rastu, nadobudnutia nových recitačných skúseností a inšpirácií v školskom aj mimoškolskom súťažnom prostredí.
- Medzi viaceré dôležité ciele súťaže patrí podpora čítania so zameraním na slovenskú literatúru, rozvoj čitateľských zručností, kritického myslenia a tvorivej práce s textom, vytváranie pozitívneho vzťahu k svojej identite, materinskému jazyku a národnej kultúre.
- Názov súťaže je spojený s mestom Šaľa, ktoré je miestom konania celoštátneho kola a známym slovenským spisovateľom Jozefom Cígerom Hronským.

Súťažné kategórie:

- I. kategória žiaci 2. – 3. ročníka základných škôl**
umelecký prednes maximálne 4 minúty
- II. kategória žiaci 4. – 5. ročníka základných škôl**
umelecký prednes maximálne 6 minút
- III. kategória žiaci 6. – 7. ročníka základných škôl, prímý - sekundy osemročných gymnázií**
umelecký prednes maximálne 8 minút

Termíny:

- **Školské kolá** sa uskutočnia do **15. 1. 2026**
Termín poslania prihlášky do okresného kola s výsledkovou listinou zo školského kola najneskôr do 16.1.2026.
- **Okresné kolá** sa uskutočnia do **12. 3. 2026**
Termín poslania prihlášky do krajského kola s výsledkovou listinou z okresného kola najneskôr do 13. 3. 2026.
- **Krajské kolá** sa uskutočnia do **16. 4. 2026**
Termín poslania prihlášky do krajského kola s výsledkovou listinou z okresného kola najneskôr do 17. 4. 2026.
- **Celoštátne kolo** sa uskutoční v mesiaci **máj 2026**

Termíny konania jednotlivých kôl sa zverejňujú na webovej stránke organizátora.

Metodicko-organizačné pokyny súťaže

Súťažné podmienky:

- Súťažiaci **prechádzajú všetkými kolami súťaže s tou istou ukážkou**, ktorú predviedli na školskom kole.
- Do súťaže **nemožno vstúpiť s textom**, s ktorým recitátor už v minulosti do súťaže vstúpil.
- Recitátor je povinný **prednášať text naspamäť**.
- Recitátor je povinný dodržať **stanovený časový limit** uvedený pri súťažných kategóriách.
- Podmienkou k prihláseniu a **povinnou prílohou je súťažný text**. V texte treba zachovať grafické členenie odsekov, veršov a strof podľa pôvodného vydania. K textu treba uviesť meno autora, názov a zdroj textu, prípadne upravovateľa textu (súčasť prílohy Výsledková listina – školské kolá).
- Do prihlášky je **nutné uviesť meno pedagóga/lektora**, ktorý súťažiaceho pripravoval. Nie pedagóga slovenského jazyka.
- V súťaži porota udeľuje **prvé tri miesta**. Porota môže udeliť špeciálne ceny či čestné uznania, tie však nie sú postupové.
- Jednotlivec umiestnený **na 1. mieste postupuje do ďalšieho kola súťaže**. Ak z nejakého dôvodu nemôže postúpiť do ďalšieho kola, **náhradníkom** a ďalším postupujúcim sa stáva jednotlivec umiestnený na 2. mieste.
- Účast' v súťaži vyššieho kola je podmienená odovzdaním **riadne vyplnenej prihlášky víťaza** (1. miesta) nižšieho kola podľa pokynov organizátora vyššieho kola súťaže.

Organizácia jednotlivých kôl:

- **Školské kolá** organizačne a finančne zabezpečuje príslušná škola alebo školské zariadenie a riadi ho komisia, ktorú ustanoví riaditeľ školy alebo školského zariadenia.
- **Postupové kolá** (okresné, krajské) organizujú, koordinujú a finančne zabezpečujú príslušné regionálne úrady školskej správy v súčinnosti s ďalšími organizátormi, a to oblasťnými strediskami Matice slovenskej, matičnými odbormi, regionálnymi a krajskými osvetovými a kultúrnymi strediskami, mestskými kultúrnymi strediskami, knižnicami, centrami voľného času a inými kultúrnymi a školskými subjektami.
- **Matica slovenská metodicky, organizačne a finančne** (prostredníctvom príslušného regionálneho úradu školskej správy v sídle kraja) **zabezpečuje celoštátne kolo**. **Miestom konania** celoštátneho kola je **mesto Šaľa**.
- **Pokyny pre súťažné kolá všetkých úrovní rozpošle na školy a organizátorom v jednotlivých okresoch a krajoch príslušný regionálny úrad školskej správy**. Regionálny úrad školskej správy osloví školy, školské zariadenia so sídlom na území príslušného okresu.
- Pokyny pre deti v domácom vzdelávaní a prípady, kedy sa školské kolá a okresné kolá nerealizujú, upravuje čl. 4, bod 9, 10, 11 organizačného poriadku súťaže.
- **Informácie o termíne konania postupových kôl je potrebné nahlásiť priamo organizátorovi celoštátneho kola** a príslušným regionálnym úradom čo najskôr po vyhlásení daného ročníka súťaže a vydania aktuálnych metodicko-organizačných pokynov na adresu: dms.nitra@matica.sk.
- Organizátor na všetkých úrovniach súťaže zodpovedá za **vyhotovenie diplomu** zo súťaže každému súťažiacemu, ktorý sa umiestnil na **1., 2. alebo 3. mieste**. Organizátor je povinný dodržať uvedené **náležitosti diplomu**, ktoré upravuje čl. 4, bod 16 organizačného poriadku súťaže.

Metodicko-organizačné pokyny súťaže

- Organizátori kôl na všetkých úrovniach sú povinní na **propagačných materiáloch** uviesť hlavný názov súťaže (v oprávnených prípadoch je povolené používať skratkový názov súťaže „Šaliansky Maťko J. C. Hronského“) a aktuálny ročník, logo súťaže, logo ministerstva a logo organizátora súťaže (Maticy slovenskej). Uvádzanie ostatných náležitostí je v kompetencii organizátora príslušného kola.

Dokumenty potrebné k prihláseniu:

Spôsob prihlásenia a dokumenty do postupových okresných, krajských kôl a celoštátneho kola súťaže zverejní organizátor na svojej stránke po koordinácii s príslušnými regionálnymi úradmi školskej správy. Regionálne úrady školskej správy rozpošlú informácie a podklady pre školské a postupové kolá (**organizátor súťaže dáva k dispozícii dokumenty k prihláseniu – výsledkové listiny, hodnotiace správy, prihlášku do postupových kôl, informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka - ktoré si však RÚŠS, resp. organizátor postupových kôl môže upraviť alebo vytvoriť nové*).

**Vzhľadom na nový organizačný poriadok súťaže ponecháva organizátor v tomto roku súťaže možnosť pokračovať s doterajšími dokumentmi, prípadne upravovať podľa svojich potrieb dokumenty organizátora (s výnimkou povinných náležitostí diplomov). Po dôkladnej analýze jednotlivých organizátorov postupových kôl, plánuje organizátor súťaže počas 32. ročníka vytvoriť systém jednotného prihlasovania pre všetky súťažiacie kraje v súčinnosti s príslušnými RÚŠS.*

Hodnotenie súťaže:

Na riadenie jednotlivých kôl súťaže a objektívne hodnotenie súťažných prednesov **sa zriaďujú odborné komisie** z aktívnych odborníkov. Komisia postupuje pri súťaži v súlade s organizačným poriadkom a platnými metodicko-organizačnými pokynmi súťaže. Každú kategóriu hodnotí samostatná odborná komisia. V prípade menšieho počtu súťažiacich môže byť hodnotiaca komisia spoločná pre všetky kategórie. Činnosti odborných komisií upravuje čl. 6 organizačného poriadku súťaže.

Doplňujúce informácie

Organizačný poriadok súťaže Šaliansky Maťko Jozefa Cígera Hronského:

<https://www.minedu.sk/organizacne-poriadky-schvalenych-sutazi-a-predmetovych-olympiad/>

Ostatné informácie týkajúce sa súťaže bude organizátor zverejňovať na svojej stránke:

www.matica.sk

Kontakt na organizátora:

Matica slovenská

Pavla Mudroňa 1

036 01 Martin

IČO: 00179027

Právna forma: Verejnoprávna inštitúcia

Kontakt pre informácie ohľadom súťaže:

Mgr. Veronika Bilicová

riaditeľka Domu Maticy slovenskej v Nitre

Tel: +421 918 113 212, E-mail:

dms.nitra@matica.sk

www.matica.sk, www.salianskymatko.sk

